

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (Hermine fia, gyászmise budapesti napló; honi nyelvünk terjesztés módja főleg a keleti egyházbelieknél, irodalmi ujdonságok, játékszini krónika, 'sa't. a' kisdedovintézeteket Magyarországon terjesztő választottági egyesület gyűlésének eredménye. Beregmege (az új bankjegyek kibocsátása ovással tudomásul vétetik, helytartósági intézkörlevél, vegyesházassági ügy, megyei levelezések 'sa't.) Szabolcsmege helytartósági intézkörlevél, határozat a' Temes megyében történt katonai kihágás ügyében, megyei levelezések 'sa't.) Hevesmege (a' megye jelen politikai helyzetének jellemzése, megyei levelezések 'sa't.); a' révkomáromi biztosító társaság jelen állapota; országgyűlési hírek Erdélyből; 'sa't.) Amerika (a' bukási 's kincstárjegyzéki bill elfogadtatik. Hayti.) Portugália (a' királyné don Pedro alkotmányát elfogadja; 'sa't.) Spanyolország (készületek a' szándékolt zendületi merény ellen: az ellenzendület tervei; 'sa't.) Anglia (növekedő ingerültség a' gabonatorvény miatt; hírek az angolok nyomtatásáról Afghánistában; Kína felé ismét 15 hadihajó vitorlázott. Elegy.) Franciaország (kamrai hírlap fölötti vitázat a' követkamrában; új hadi mozgalmak Algirban 'sa't. Oroszország (Lengyel-orosz viszonyok.) Görögország. Értésítő. —

Magyarország és Erdély.

Szab. kir. Pest város tanácsa Ö cs. kir. fensége bold. Herminé főgáznak határtalan mértékben tapasztalt magas kegyeit, a' még egyetleny hatalmában levő módon meghálálni, egyszersmind a' veszteség nagysága által okozott fájdalmat e' város lakosai kebleiben enyhíteni ohajtván: ugyan Ö cs. kir. fenségeért, f. eszt. márt. Sikan, reggeli 9 órákor, a' belvárosi fő-szentegyházban, halottas isteni szolgálatot rendelt tartatni. Melly gyász-ájtatosságra minden renden 's rangon levő t. ez. urak 's asszonyságok tisztelettel meghívatnak.

Nemzeti színház. A' nemzeti színházat igazgató választmány az e' színpadon működő vendégek nevét és becsületét méltatlan rágalommal ellen, már csak magának e' nemzeti intézetnek állásánál fogva is, fentartani köteleztetvén, ezenel nyilvánítja: hogy Carl Henriette k. a. porosz kir. udv. kamraénekesnő, vendégszerepeinek e' színpadon folytatását, mint ez némely hírlapban helyes alap nélkül állítottat, nem saját unszoló kínálgatása, hanem az igazgatóságnak, a' színházi körülményeknél fogva szükséghozta, felszólítása következtében vállalta el. Pesten, márt. 4kén tartatott választmányi ülésből, 1842 Szigligeti titoknak.

Budapesti napló. (Hazai nyelvünk terjesztés módja főleg a' keleti egyházbelieknél.) „Nyelvel nemzet enyészik. E' történeti adatokon épült igazság fejtegetésébe bocsátkozással a' t. olv. türelmét ostromlani fölösleg lenne. Mi hazai nyelvünk jelen állását illeti, titkolhatatlan az a' fölötti öröm, miszerint az, főleg az elenyészett 1830-1840 évtizedben azon fokra hágott, mellyel, az idő rövidségét tekintve, megelégedhetünk. De más részről azon aggodalmat sem fojthatom el, melly mindannyiszor meglep, valahányszor eszembe ötlök, hogy a' magyar nyelv a' magyar hazában, még igen igen szűk határok közé van szorítva, igen szűk határok közé, mondom, mert arányba vevén hazánkban a' magyar ajkuak számát a' többiekével: *secundus proportionis terminus justo major erit primo*. Bölesen állván, 's mélyen érezvén ezt hazánk lelkes atyjai, a' nyelvterjesztési kérdést az országos üléseken meg is pendítették, hol több üdvös mód között, mellyek által az eszközölhető lenne, az isteni szolgálat minden nemei 's részeinek különösen magyar nyelven tartatása is érintetett; de ezen tárgy mindedig csak pendítési szönyegen hever. Hogy az isteni tisztelet minden nemei 's részeinek magyar nyelven tartatása egy lenne a' legcélszerűbb módok közül, mellyek nyelvünk terjesztését legközelebből munkálhatják, nyilvános; de hogy ezen mód használásával késünk, nem csuda, mert ezen kérdés eldöntésével hirtelenkedni, főleg a' diák szertartásu kath. egyházban a' szentsége megegyezésén kívül, talán nem is tanácsos. Igen ám, de míg a' római sz. szék a' nyugoti szentegyházat illető latin szertartásokról intézkedik, addig a' keleti szentegyház keblében levő, különben magyar ajku híveink élhetnének jogokkal. Vannak ugyan is a' keleti szentegyházban, főkép a' munkács-megyei püspökség alatt hívek, kik a' magyar nyelven kívül, a' honunkban divatozók közül egyet sem értenek 's ezen atyánkfiainak, hol orosz, hol oláh nyelven olvastatik a' liturgia, szintazon nyelven énekel a' kántor is. Már hogymicsoda lelki épületekre szolgálhat ez az említett híveknek, kikielgondolhatja. Mihez képest nem méltányolhatni eléggé a' ns Hajdukerület azon hazafiui határozatát 's körlevelét, mellynél fogvást hazánk törvényhatóságait felszólítólag megkérte, hogy a' magyar nyelv-terjesztés 's népnevelés üdvös szempontjánál fogva a' keleti egyház symbol. 's liturgikai könyveinek magyar nyelvre fordíttatása 's kiadatása iránt segéd-egyűthetással járulni méltóztassanak számoss keleti egyházbeli híveire nézve, mitől, hihetőleg az egyházi előjáróság meggyőződven az ügynek nemzetiségi szempontból igen üdvös czélszerűségéről, nem leszen idegen. Bátor vagyok továbbá kérdeni: vajjon midőn az annyiszor említett keleti szentegyházban létező orosz, rácz, oláh és görög ajku hívek, anyai nyelvükön önthetvén fohászikat a' mindenhatóhoz, élvezik a' lelki nyugalmat, vajjon akkor a' magyar ne élhessen törvényes jogával? 's egyedül a' magyarra mérte volna azon keserű poharat a' sors, hogy magyar létére, a' magyar hazában, az isteni tisztelet közös helyén a' szentegyházban nem dicsérheti anyjától öröklött hazai nyelvén Teremtőjét? — Valóban sokkal jobban hatna ezen atyafiaknak lelki életükre, ha az isteni tiszteletnek minden részét magyar nyelven hallhatnák, hap. o. a' *Mir vszim* helyett *Béke néktek* zengene az áldozópap ajkáról 's a' *Hospodi pomiluj* helyett *Uram irgalmasz* foglalná el az éneklő-karban. — De ez mindedig nincs gyakorlatban, pedig csekély belátásomnál fogvást úgy tartom, hogy ez úton a' nyelv terjesztése is nem kis részben nagyobb sikerrel volna eszközölhető jelenleg orosz, oláh, 's más ajku honosinkra nézve. Ugyan is, ezen embertársinkat az ugyszólván velök született együgyűség nyomja, miszerint ök a' külszertartásoknak nagyon sokat, pedig tán annyit is tulajdonítanak, hogy ezek hiánya nélkül soknál a' közönséges isteni tisztelet talán helytelenek, Isten előtt sükemélnélkülinek látszik. Mivel pedig ezen szertartásokra mindedig a' nevezett orosz, oláh 's más nyelvek szolgálnak, ezektől öket elidege-

níteni 's egy más nyelv megtanulására kényszeríteni, aligha könnyű dolog leszen. — Más színt fog ellenben felölni a' dolog, mihelyt azon más nyelvet ollyannak tekinthetik, mellyen szintúgy, mint ez előtt a' magokén, az isteni tiszteletet illető szertartások végbe vihetők. Nem fognak akkor idegenkedni a' magyar nyelv megtanulásától most még nem magyar ajku honfitársink, mert látni fogják, hogy azon minden változása nélkül a' kül szertartásoknak, végbe vihetők az isteni tisztelet minden részei, 's akkor a' hajduvárosi főleg dorogi magyar sem tagadná meg nemzetét; mert aligha esudálkozást nem támasztok némelyekben ezen szavakkal: *a' magyar megtudja a' nemzetét*. Igen, ez úgy van, mert menjen bárki Hajdu-Dorogra, mellynek lakosi magyar nyelven kívül semmi mást nem értenek, és kérden meg egy odavaló közönséges lakost: *micsoda nemzetbeli legyen?* kétségkívül azt fogja felelni: *En Uram orosz vagyok* — hasztalan is lenne minden törekvés őt helytelen nézete módosítására birni, mert ő később leend talán üstökbe szállani, mintsem magát magyarnak ösmerni. 'S mi ennek oka? aligha egyéb, mint az illy embereknek az ottan divatozó orosz szertartásokhoz vakbuzgó ragaszkodásuk. Czél-szerű lenne tehát a' többi üdvös eszköz közt a' nyelvterjesztésre az egyházi előjáróság hozzá járultával 's együtt-munkálatával azt is gyakorlatba venni, szeliden 's minden kényszerítés nélkül, hogy a' keleti szentegyházba keblezett magyar ajku híveknél magyar nyelven tartassék a' közönséges isteni tisztelet. E' hathatós eszköze a' nyelvterjesztésnek annál inkább ajánlható, mivel ennek használatát a' várakozás hosszú láncza sem hátráltatja, mennyiben t. i. a' keleti szentegyház magyar ajku hívei törvényes joguk szerint azt csak addig nem teszik, miglen erre az illető felsőség által nem utasítatnak. Ehez járulván idővel a' nyugoti szertartások magyarsága is, biztosan lenne remélhető, hogy a' magyar nyelv, nem század mulva, de hamarabb is, közönséges leend honunkban 's ekkor bátrán elvethetjük azon aggodalmat, hogy nyelvünkkel nemzetünk, legalább egy hamar elenyészszék, mert így magában a' vallásban is hathatós gyámolt 's támaszt találna. Petrus A. — Pusich Aloiz pesti zongorász kétévi műutazása után e' napokban visszaérkezvén, rövid idő mulva nemzeti színpadunkon kívánja magát hallatni; német lapok mind játékaról, mind szerzeményeiről kedvezőleg ítélnék. — Jósika Miklóstól 3 kötetnyi elbeszélések fognak rövid idő mulva megjelenni; „Zrinyi“ című nagy regénye ez év folytatásban szinte világot látand. Eötvös József bárótól folyó évben két új regény fog megjelenni; egyik spanyol a' másik pedig hazai történetet tárgyzó. „Karthausi“ című regényének német fordítása kevés nap mulva jelenik meg; e' munkára a' külföld legtöbb részéről is annyi megrendelés érkezett már, hogy a' 3 ezer példány kiadás hihetőleg rövid idő alatt el fog kelni. E' regény már francia nyelvre is fordíttatik. — Wagner műárosnál legújabbán Eötvös József és Pulszky Ferencz arcképeik jelentek meg. — Játékszini krónika: febr. 26kán bérszünettel Lendvay jutalmára először „Julius Caesar“ szomoruj. 5 felv., Shakspeare után ford. Vörösmarty; e' klassikai mű választása Lendvay izlésének böcsületére válik; 27kén „Garabonczás diák“ bohózat 3 felv. Munkácsytól; 28kán „Móri vásár“ vigj. 3 felv.; márt. Isején bérszünettel Udvarhelyi jutalmára „Bátori Mária“ dalj 2 felv.; először „Norma“ volt hirdelve, az azonban, isten tudja, miért? elmaradt, 's helyette febr. 28kára „Bátori Mária“ hirdettetett; de még itt is boszantani kellett egy kissé a' közönséget 's az annyiszor híresztelt jutalomjáték csak márt. Isején ment véghez; ha a' közönség béketűrésével annyiszor és ennyire visszaélünk pontatlanság, v. némi meg nem zabolázott szeszély 's makrancz miatt, bizony soha sem fog zöld ágra juthatni nemzeti színészetünk; márt. 2kán „Saint-Georges lovag“ vigj. 3 felv.; 3kán „Tudtán kívül kém“ vigj. 2 felv., felvonások közt a' 11 éves Rubinstein hallatá magát zongorán. — Azon 8 színész, kik színházunkat elhagyni készülnének, mint halljuk, ismét megmaradnak, minek méltán örvendhet minden barátja a' nemzeti színészetnek. — Scribe „Láncz“ című 5 felv. vigjátéka, melly rövid idő alatt európai hirre kapott, és a' külföldi lapok szerint még az „Egy pohár víz“ című is meghaladja, Nagy Ignác és Vajda Péter fordítása szerint a' Szimutár 30ik füzetében még a' mostani pesti vásárra megjelenik; ára szokott diszes kiadásban két ezüst husz. — Márt. 7kén Szerdahelyi József javára bérszünettel adatik legelőször: „négy huszár és gyermekharisnya“ bohózat 3 felv. Hopp Frid. után magyar színre átdolgozta Poczkos Ján.; zenéjét írta Hopp Gyula; márt. 9kén pedig Bartha Ján. javára bérszünettel 2szor: A' Láncz vigját. 5 felv. Scribe után az imént említett fordítótól a' m. tud. társ. költségén. — Havunkat a' tavaszodó langy idő 's föleg a' majd 24 óráig tartott eső elmosá 's Dunánk jegét is annyira megparázsitá, hogy tegnap óta veszélyes az átjárás; a' felfakadó utak miatt aligha gyér nem leszen az idén igen is korán eső jőzsefvásárunk látogatójának száma. Ide járul még az is, hogy az el nem takarodott jég miatt gőzhajóink folyvást téli veszteglésre szoríttatván, sem al- sem pedig feldunánk nem népesíthetik azt, végre a' bomladozó jég miatt megakasztott vagy legalább nehezített átkelés

a' Dunán, nem függeszthetvén addig be a' hid, míg a' Duna jégpánczéjától teljesen meg nem szabadul, mellyen tegnapig csak könnyű csónakon csúsztatva vonozták át az embert a' jég porhanyuságától nem irtó duna-jégháti tákosok. — Az élet ára szemlátomást növekszik 's még inkább fog, mert a' tavaszi munka beálltával tengelyen onnan is, hol van, kevesebbet szállítanak a' dologdó 's nehezült utak miatt; — Bánságul pedig 's egyéb szűkölködő dunamelléki tájakról hajón aratás előtt kevés életet várhatni délszakunkról. 'S így csupa tengődés jelenleg gazdaságunk sőt kereskedési állapotunk is az iszonyú pénzüszükség miatt, mert ha szükségét lát a' természet, okvetlenül azt kell éreznie a' kézműves 's egyéb ettől élő osztálynak is. — Azt hirtelik Bécsből, hogy a' dunagőzhajózási társaság eddigi hajóji számát tizenegygyel szaporítandja, az al Dunán több állomást létesítend 's ugyanott hat hajója járand hetenkint kétszer indulva Pestrül.

A' kisededovó i. M. t. egyesület közp. választottsága febr. 13án tartott egyessületi közgyűlésen köv. jelentésében számolt egész évi munkálatiról: „Hat éve, hogy a' kisededovó int. M. terj. egyesület magát alkotottnak nyilatkozatván szabályai értelmében hatni kezdte; milly sikerrel hatott: a' választottság eddigi jelentéseiből láthatni. Most midőn a' 6dik év gyümölcsét legnagyobb bőségben ohajtáná a' t. közönségnek bemutatni, fájdalommal kell megvallania, mikép a' legközelebb lefolyt év, sajátlag egyesületünkre nézve a' legterméketlenebb volt. Rendes tagjaink közül ötven multak ki, névszerint: Csató Pál h. ügyvéd 's magyar akad. I. tag, Kárász István tb., Munkácsy János h. ügyvéd, Petykó Sámuel h. ügyvéd 's Pregardt János gyógyszerár; 's ennyi részvevő pótlásaul csak két új alapítvány keletkezett, mellyekről a' választottság tavali jelentésében is tón hálás említést 's ez: ns Mosonmegyéé, és Wurga István uré; továbbá egy részvény: id. Z e y k D á n i e l királyi tanácsos uré. — Jelenleg, midőn az első hatéves részvénykötelezés ereje megszűnt, 168 részvényvel gyöngébb az egyesület pénzereje, jövő évben pedig, mikor ismét 40 és néhány tagnak fog kitelni kötelezettségi hat éve, 200nál többel fog csökkenni; ugy hogy, ha ügyünk iránt akár a' kilépett tagokban, akár más hazafiakban új részvét nem ébredend, a' tolnai kisededovóképező intézet, 's vele egyesületünk alig fog örvendhetni még egy két évi tengésnek, — míg az egész, mondhatni hirtelen fellobbant szalmatűz gyanánt, elhamvadá. Azonban a' mult év olly terméketlen voltát, hogy szűkkeblűleg minden közintézetek iránti általános részvétlenségnek ne tulajdonítsuk, onnan magyarázhatni, mert több egyesület, névszerint a' gazdasági és iparegyesület tavaly szinte új aláírási évkört nyitván meg, e' két szinte nagy fontosságú tárgy sokkal inkább elfoglalá a' hazafiak érdekét, hogysen a' mi különben is messzűnven mutatkozó eredményű intézetünkre belőle valami juthatott volna. Hozzájárul, mikép egyesületünk felszólítására több megyei hatóság példány-kisededovó-intézetet határoza keblében alapítani, 's ez által az országos részvét soknak keblében megveivé vult össze. Oka lehet továbbá az is, hogy az egyesület eddigi képviselőji, kik annak ügyét valódi részvéttel 's buzgó törekvéssel képviselték, nagy részint már előbbi években beküldvén ivatek, hatáskörükben minden megszerezhető részvétet kimerítének. A' választottság tehát édesen reményli, hogy az egyesület keletkezének elősegítésében részesült r. tagok nemcsak hülni nem fognak az egyszer hazainak és szentnek ismert ügy iránt, sőt azt minden hasonló veszély ellen az által fogják biztosítani, miszerint hat éves részvénykötelezéseiket örökre megalapítandják. E' reménynek annál bizonyosb teljeshedhetesül az érintett két évi aláírók egyenként új aláírásra fognak nyujtassék segélyökkel hozzá járulhatni, a' haza minden vidékéről ujonnan több lelkes hazafit szemelt ki a' választottság egyesületi képviselőkké, kiknek buzgó igyekezeteitől a' legjobb sikert várva, missem kételkedik, hogy egyesületünk tagjainak eddigi száma rövid idő mulva ismét ki leszen pótolva. Jogositja erre a' választottságot ama hazafit kétség, mellyel a' példány-intézetek alapítására felszólító leveleket hazánk tisztelt hatóságai fogadák; mint jelesen: Bihar, Borsod, Szabolcs, Veszprém, Belső-Szolnok, és több megye, hol küldöttségek vannak megbizva véleményadásul: mint lehetne a' kisededovást megyéjük keblében legsikeresebben elősegíteni 's terjesztetni, 's milly utasítás adassék e' tárgyban jövő országgyűlésünkre a' követeknek. De még inkább jogositja egyes hazánkfiainak naponkint növekedő buzgalma, mellynek ujonnan több kisededovó-intézet köszöni létét. Így Pest egyik külvárosában az előjárók 's néhány jobb érzésű szüle áthatva a' kisededovó-intézetek jótékonyaságától, egyesült erővel alapítának egyet a' tolnai példány-intézet mintájára; továbbá B. Gyarmaton több lelkes hazafi közremunkálta szinte rövid idő alatt mehozá a' kívánt gyümölcsöt, valamint Világosváron Szögyényi Antónia Bohus Jánosné asszony nagylelkűségéből keletkezett egy, ki addig is, míg alkalmas kisededovóra tehetett szert, önállapította-intézetében a' kisededovó maga ápolgatá. Az elsoroltakon kívül létezik még kisededovó intézetet alapító egyesület Abonyban, Szegeden és Vácson is, hol szinte rövid idő mulva remélhetni a' czélhavett intézetek megnyitását, valamint Egerben, Miskolcon, Nagyváradon, Nyiregyházan, Pápan és Zilahon részint az illető ns megyék hazafiságából, részint egyesült honfiai hőkezűségéből. Ezek hálás megemlézése közben nem mellőzheti hallgatással a' választottság néhány tisztelt hazánkfiának nagylelkűségét, mellyel a' kisededovás ügyét tetteleg elősegíteni szivesek valának. Névszerint: Király Antal váci siketnéma-intézetbeli nyugalmazott tanító a' Vácson alapítandó kisededovó-intézet tőke-értékének kezdeményeül végintézetében 1000 pftot hagyományozott, melly intézetnek javára nagymt. gr. Nádasdy paulai Ferencz váci püspök ur exreja szinte 1000 pftot vala kegyes ajánlani. Illy buzgó előzvények mit sem engednek kétkedni, hogy a' nevezett város két tanácsának és polgárainak ohajtását és szilárd igyekezetét a' legközelebb keletkezett helybeli egyesület közremunkáló segélyével rövid idő mulva siker koszoruzandja. Hálás köszönetét fejezi ki továbbá Szolnok-Abony lelkes fődesurainak 's asszonyainak, kik egy kisededovó intézet alapításaul egyesülve, a' helység határában ennek alkalmas telket jelölének ki, 's habár innen azon lelkes úg y b a r á t, ki ezen eszme szikráját Abonyban felébresztetni 's azt hő kebellet táplálni buzgó vala, messze költözött is; szabad legyen hinni: mikép a' tisztelt egyesület a' néttán elibe fordult akadályokat elég szilárd lesz minélfelől legyőzhetni. Zsibón azon intézet, mellyet köztisztelű örökös tagtársunk Wesselényi Miklós b. alapított, miután az akadályok legyőzveték, nyitva áll; 's nem sokára Zilahon egy új testvérenek fog örvendeni, mellynek javára tisztelt tagtársunk szinte 1000 pftot forintot ajánlott. Köszönetét nyilványítja e' választottság ns. Klobusiczky Péter kalocsai érsek ur ó exejának is, ki ezen egyesületnek rendelkezéséül újvén ajándékkép 50 vftot vala kegyes küldeni, nemkülönb Székely Sándor th. urnak, ki ns Szepes vgyében apróbb adományokból 69 pftot gyűjtött. A' növekedő részvét imetanjueit örögbitik azon újabb nyilatkozatok, mellyek szerint (mikép a' választottság hiteles kuttfőkből értesült) gróf Zichy Antónia, Batthyány Lajos grófné Ikervárott, Bésán Gusztáv táblabíró Téten 's Rác Mária özvegy Gorove Lászlóné asszony Tisza-Varsányban még az idén ohajtanak nyitni kisededovó-intézetet. A' kisededovó intézetek száma tehát, (melly hat év előtt alig haladta meg a' tized) rövid idő mulva 50re fog szaporodhatni, 's ennyi siker tán nyujthat némi megnyujtató öntudatott a' t. egyesületnek eddigi szilárd fenállásáért, a' végrehaj-

tó választottságnak pedig vigasztaló reményt, hogy valamint a' ráruházott bizodalmat korlátolt erejéhez képest megérdemleni őszintén igyekezett, ugy a' jó mag, mellyet a' jövő kornak öntözgetésül elhintett, nem esett holt földbe, 's előbb utóbb, — mikint ápolatni fog, — de bizonyosan felviruland, 's mehozza gyümölcsét. Az egyesület kisededovókat képező-intézetet Tolnán folyvást kedvező eredményeket mutat elő. Mult évben a' kisededovó növendékek összes száma 12 vala, kik közül egyik önkéntes, a' többi segélydíjas, egy, miután az okszerű kisededovás elveit magacivá tevő, a' törvényes pályára tért, egy mint elemi iskola-tanító előbbi székét foglalá vissza; négyen új kisededovó intézetekben alkalmaztattak. Jelesen B. Gyarmaton, Pesten, (a' Józsefvárosban) Világosváron és Zsibón. Az egyesület tehát 1838ik év óta összesen 12 részint új, részint már fenállott intézetnek küldött a' tolnai képező-intézetből alkalmas kisededovót, 's ugyanott öt év alatt 30 ifju részesült a' kisededovás elméleti és gyakorlati leczkéiben, kik jobbadán az egyesület által díjaztattak. Jelenleg a' folyamodók száma naponkint növekedik, elannyira, hogy a' képező intézet most már nagyobb számú új intézeteket is képes volna ellátni alkalmas kisededovókkal. Az egyesület mult egész évi jövedelmei 3686 p. ft. 35 kr-ra rugtak, melly összegnek azonban nagy része u. m. 2394 pfr. egyesületi főpénztárnok Antal Mihály ur buzgó igyekezete és szorgalmával a' behajtott tavalyi, 's tartozásban voltrégibb részvényekből gyűlt. A' kiadások összege 2836 for. 23 kr. vagy ha a' tolnai főok-pénztárban fen maradt 237 pftot, továbbá a' kamatra adott 325 pftot levonjuk, tulajdonképen 2974 pft 23 kr. Vajjon a' fentebb előadott egész évi siker megfelelé ime költségeknék, a' választottság a' t. közönség itélete alá boesájítja, azzal együtt: mennyivel fényesb eredményt lehetett volna 's lehetne főkép jövedőre kifejtetni, ha az egyesület pénzereje tetemesb volna. — A' kisededovási magyar irodalom, mint a' neveléstudomány egyik jelesb ága, mult évben a' választottság tudtára két elmeművel szaporodott: ezek egyike Briedl Fidélm. acad. I. tagnak a' tudománytárban megjelent értekezése, mellyben a' magyarországi kisededovó intézetek történetét fejtegeti, és Lukács Pálnak kisededovó verselője. Ide számitható néhai Bezeredy Amália, Bezeredy Istvánné szinte mult évben megjelent Flóri könyvének második kiadása is. Intézeti igazgatónk mult évben előterjesztett 's a' t. egyesület által elfogadott munkájának kinyomatását felfüggeszteté. A' kisededovási közlemények kiadására pedig még mostanig sem találkozott a' könyvtárosok között vállalkozó. A' szabályokban mult évi téli közgyűlésen történt módosítások az egyesület utóbbi névkönyvében közretételek, azokra nézve most egy indítványt terjeszt elő a' választottság, t. i. hogy a' IIik rész 's 8dik pontban évenkint tartatni szokott nyári közgyűlés annyival inkább szüntessék meg, mivel azon időtájban részint az országos pesti vásár, részint lóverseny, műkiállítás, megyei 's több egyesület gyűlései egészen elfoglalván a' r. tagokat, noha az érintett gyűlés határnapja már a' szabályokból is tudható, azon alig jelennek meg ötven hatvan. Mit azonban a' választottság a' többiekkel együtt a' t. közönség rendelkezése alá terjesztvén, ujonnan köszönve szives bizodalmat, a' ráruházott végrehajtó hatalmat a' t. választó közönség kezébe teljesített köteletségének nyugott öntudatával teszi le. Kelt a' kisededovó i. M. t. egyesület közp. választ. üléséből febr. 21én 1842. K a c s k o v i c s Lajos s. k. egy. titoknok.

Heves megyei közgyűlés. Eger télutó 26kán. Évnyegyedes közgyűlésünk f. hó 14kén vevé kezdetét 's közel két hétig tartott. Több éve már, hogy megyénk a' közönség figyelmét magára vonván, gyűlési tudósításink iránt különös érdeket tanusított. E' kitüntetést kétségkívül nem a' gyűlések tárgyai, mellyek némelly megyékéinél sokkal kevésbbé valának közérdekek, mint inkább a' gyűlések körülményi ébreszték; ez okbul jelen tudósításomat is, tekintve az előzvényeket, inkább csak a' gyűlés körülményi végett várandja a' közönség. Figyelmes olvasóm bizonyonnyal emlékezni fog még, hogy megyénk két pártra oszlott közönségének ugy nevezett fehér-tollas része már közel egy év óta tulnyomó szellemi 's aránylag anyagi erejében bizakodva, felhagyott a' corteskedéssel, az ellenfélől is hasonlót reménylvén, melly azonban ellenkezőleg tovább is minden erejét corteskedésre fordítani iparkodék 's ekkép sikerült neki minden ellenzés nélküli diadallal a' közelebbi tisztválasztáskorpártja részére a' régen ohajtott megyei hivatalokat kiküzdeni. Azonban e' tisztválasztás után sem látszék az elégűtség teljesen helyreállottnak, mert igenis sok volt ám a' hivatalos, de igenis kevés a' választott; 's nem egy találkozik, ki tömördek költségei, fáradozása 's talán egyedül hivatal reményében mindenkor igen kitüntetett pártvonzalma daczára megsalatkozván, elmondotta: „miért ő, 's nem —“ de hiszen minden vágy kielégítésére a' hivatalnokok számát legalább ötszörözni kellett volna! Illy körülményben azt hívök, hogy a' béke napja még korán sem állott elő, és jelen gyűlésünknék is aggodalmas előzrettel nézünk elibe annyival inkább, mert tisztválasztás után politikai életünket siri csend fogá-el, mit részint az elégűletlenség, részint az egyoldalúság miatt nagy vihar előjelének tartani okunk volt; azonban örömmel mondhatom, hogy csalatkozánk (legalább ugy tetszik) mert az elégűletlenség eddig legfőlebb (mint a' p. hirlap tudósítója mondá) egy kis o r r - a l a t t i b o r s t ö r é s b e n nyilatkozott; az egyoldalúság pedig csak a' néhai fehér-tollas párt elvonulását szülte, — ha ennek talán egyéb okai nem valának; vajha ez így legyen, 's jövőre megczáfolva láthassuk azon véleményyt: mintha eddigi részvétüket is nem közügy iránti vonzalom, hanem pártérdek 's hivatalnyerési vágyának kellene tulajdonitnunk. Én ohajtom ezt, mert — mikint b. E ö t v ö s k — n — ben mondja — „ha valaha volt időszak, mellyben a' haza ügyeinek elrendelésében a' legnagyobb gond kívántatott; — ez, mellyben élünk, bizonyára azok közé tartozik.“ 's csak a' „discussio mezején fog kiviláglani az igazság, melly mint jó érez surlódás által csak fényesebben tündöklik.“ Általán véve azonban ugy látszik megyénkben a' Kelet népe munkál, csak hogy nem azon irányban, mint azt szerzője akarta, ki e' második föllépténél is alkalmasint tapasztalandja: hogy az ember kilöhetí nyilait, de millykövetkezéssel? ezt kiszámítani nem képes. A' köztisztelű szerző ugy járt, mint azon tüzelő, ki a' még hideg gőzkatlan alá nagy tüzet rakott, és e' nagy tűz kívánságánál több gőzt fejt ki, mire a' tüzelő megijedt és vizes pamacsot akarta mérsékelni a' tüzet; de a' pamacsot igen bemártotta 's tüze elaludt. Adja isten, hogy a' h a l a d á s b a j n o k a ne találja szükségesnek még egy 3dik fellépést is ez utóbbi ellenében; melly nálunk mint látszik megfojtván a' haladási szellemet, helyébe a' tespedés lelkét idézte-vissza; melly ugyan most már, ha felszólítatik, szinte haladásról szeret ábrándozni, de ez csak addig tart, míg egy jótékony álom (főleg lakoma után) kedvelt nyugalmába vezetvén ábrándjait elfeledtetí. Pedig az álom mindennapos, 's csak a'

haladási eszközök iránti vonzalom üzhető-e; ez pedig fájdalom! hiányzik, mert gyakran a zsebeket közelebb érdeklí; ezért tehát — mennyire lehetséges — csak maradunk a régi mellett. — Mindezek dacára gyűlésünk, mely kivévén egy két elv- vagy talán pártkérdés feletti zajos vitákat, a legillőbb csenddel folyt cortes nélkül is, s elég népes vala kivált kezdetben, sőt az elvonult párt tagjai közül is több megjelent ugyanarra: hogy a füttellen teremben meglehetősen izzadtunk; mi némelyeket az utóbbiakból néhanéha köpönyegforgatásra is birt, sőt a szemes vizsgáló teljesen megfordított köpönyeget is láthatott volna, mikép meleg nyárban a juhászbundát szokták (?) A' rendezesen megjelenni szokott külmegeieket azonban e' gyűlésen nem láthattuk, hihetőleg azon barátságos viszony következtében, mellyel őket megyénk minap megtisztel; — meglehet — majdan ez okbul hazai megyénk kö esönös levelezése is gyérülnek v. tán elmaradnak, s aztán majd ugy állanánk, mint egy barátság-talan sziget az oceánban, hol csak néha köt ki egy v. eltévedt, vagy pedig megszorult hajó. — Mi a' gyűlés tárgyait illeti, ezekről azok halmaza miatt részletesen nem szólok; megyénk nem igen szokott közügybeli új indítványokat szönyegre hozni, a' tárgyak tehát csak azok, mik minden megyében előfordulnak: indítványok, mellyeket más megyék velünk is közölnek, és megyei — házi bajaink, mellyek felett kiki vitatkozik úgy, a' hogy tud és akar, vagy önérdéke kívánja; s végzésbe megy, mit hatályosb szónokok előadnak. Csak a' közügyi — országossá vált kérdéseket említem meg tehát, mellyek elintézését talán gyanítja is olvasóm s azokat, mellyek egy kissé hosszabb vitatkozásra szolgáltak alkalmul. — A' legfelsőbb leiratok sorában előfordult azon tudósítás, mellyben az új főtnak kinevezéséről megyénk tudósittatik; sokszoros éjjennel és örömmel fogadtatt, s ő exjának üdvözlésére Schné László indítványa következtében fényes küldöttség neveztetett. A' borsodi levél: a' papi javak fölölégének népnevelésre fordittatása; a' thuróczi: az egyházi személyek főispánsága iránt, kevés pártolóra találtak. A' szatmári 12 pont (a' 6kat kivéve, melly fölött a' páleza már eltöretett) országgyűlési utasításokkal foglalkozó választmányra, melly szinte ez alkalommal nevezteték ki, bizott. A' csanádi levél a' mézárszékek iránt, szinte ellenzésre talált. Megyei belügyeink közül megemlíthetni azon kedvetlen körülményt, hogy 5 év óta, bár a' jobbágy-nemesekre az adó kivettetik, mindedig az be nem szedetett s erre nézve az uralkodó szükség miatt határnapul f. é. nov. 1je tüzetett ki. Szóba jött a' megyei szegény nép ügye is, mellyet a' jelen szükség éhhalállal fenyeget, minek három órai hosszu s üdvös javaslatokkal teljes tanácskozás lön sikere; mellynek folytatában hallók egy szónok által a' takarékpénztár ügyét is kiemeltetni, azonban nálunk az eféle dolgokban tett indítványok mindenkor elhangzanak, mint szó a' pusztában. — y.

Beregszász, febr. 24én. Midőn megyénk f. hó 14én kezdett közgyűlésének eredményeit s folyton megyénk jelenkorát, a' jelenkorban közleni megkezdem, távol azon önhittségtől, mintha én tiszta elvont vázlatát adnám mindig közgyűlésinknek és politikai mozgalminknak, tesztem azt; azon meggyőződésben élek ugyanis, hogy a' millyen politikai meggyőződés alkotta szemüvegünket, mellyen minden gyűlési eseményeket nézünk, közleményink is mindig olyan színezetűek leendnek akaratlanul is. Lehet például, hogy a' „Világ“ talán szomorkodandik azon eseményen, melly fölött én a' „Jelenkorban“ örömemet nyilvánítandom. — De azért igen nagy kérdés: mellyikünk adand hiebb rajzot. Annyit mindazáltal előleg nyilváníthatok, hogy Jelenkorunk a' jelentős rövidségnek levén barátja — mennyire esekély erőmtől kitelik, — e' tekintetben is kívánatához alkalmazom igénytelen közleményimet.*) Mint mondám, f. hó 14kén kezdett s bezárólag 19keig tartott közgyűlésünk kölcsönös üdvözlésekkel nyittaték meg, — mert Biharmegye példáját e' tekintetben még nem követjük. — A' köszöntések azonban vajha teljesüendő jótkívánások valának, a' két beszélőnek mind értelmi, mind szónoklati — legalább édes miközöttünk — kitünő ügyességét mutatak. A' Jelenkort érdeklő tárgyak, mellyeket nem tárgyalási sorozat szerint adandok elő, köv. valának: 1) A' nm. m. kir. htanácsnak köv. intézményei: 1) A' bécsi bank 1842. évre már érvényes új jegyeinek példányit meghozó, melly a' szokott ovások mellettugy vétetett tudomásul, hogy egyszersmind a' f. czim. kormányzék kelendő alázattal kéressék meg — az adózók fáradsága s kárai kevesbitése tekintetből, miszerint a' kebelbeli kir. sóhivatalt is a' divatból kimenendő jegyek beválthatására szükséges hatósággal fölruházni méltóztassék. 2) Ö fels. nevében a' megyét figyelmeztető körlevél, miszerint törvényszabta hatáskörét ösmerve, és szem előtt is tartva, országgyűlési hatóságot igénylő határozatokba magát ne elegyítse. Azon nyugtató öntudattal, hogy semmit, mi hatósági körét túlhaladja, megyénk nem tevé, s azon biztató reménnyel, hogy jövendőben sem teend, ezen körlevelet azon megyéket — ha ugyan vannak olyak — érdeklőnek véltük, kiket ezen öntudat, ezen remény nem vigasztalhat. 3) A' nem nemesek összejáratását sürgető: teljesüendő tudományul vétetett. 4) Ugyancsak a' f. cz. kormányzék azon intézvénye, mellyben: megyénk az áttéréseknek a' törvényellenes hat héti oktatástól független azon módját állapítván meg, sőt bevén már tetteleg gyakorlatba, mellyet mult országgyűlésünk is e' tárgyban tervezett, parancsolja, miszerint a' szokás mellett maradv a' oknélküli áttéréseknek utat ne mutassanak. Minthogy azonban — mellyről a' vegyes kiküldöttség munkálati tanuskodnak — oknélküli áttéréseket a' megye teljességgel nem enged meg, de különben is a' mélyen tisztelt kormányzék nem bíraskodás, de közbenjárás végett vala alázatosan, felszólítva, már tettelegi gyakorlatától e' megye jelenleg nem állott el. 5) A' nm. htanács a' önnevezett küldöttségi módon megvizsgált, és átmenésre engedvényezett Czuri Máriát, a' szokott vizsgálat alá vettetni, rendeli; mellyre alázattal tudtul adatni rendeltetett, hogy a' kérdésben forgó néembernek már átmetetési ünnepélyes bizonyítványa kiadatva, s ő választott vallása gyakor-

latában van. — E' tárgynál szóba hozott a' kir. jóváhagyással ellátott pápai breve, szóba az általa okozott kettős újabb sérelem, s az, hogy e' tárgynak végelintézése, alig kezdetett haladásunk hatalmas hátralökése nélkül nem halasztható, minthogy pedig ez egyedül orsz. gyűlésen eszközölhető, a' szűk időjárástól vett silány okok ellenében is ő cs. kir fels. mi hamarábbi országgyűléstartásra hódoló alázattal megkéretni rendeltetett. — Pestmegyének a' balparti vasutársaság nyilatkozatával megküldött felszólító levele a' vasutak szellemei, s anyagi előhaladás emeltyüinek elismertetvén, hévvel pártoltatott; sőt hogy minden illy országos vállalat fölötti szerződések jövöre országgyűlésen köttessenek, országgyűlésileg indítványoztatni rendeltetett. — Temesvgye levele, mellyben a' keblében történt borzasztó katonai kihágásról értesít, s a' jövő országgyűlésen az adó-megajánláshoz záradékul a' mult országgyűlési e' tárgy határozatot köttetni indítványozza, mennyiben országgyűlésről van szó, az utasítással foglalkozandó küldöttséghez utasított, elvileg azonban, mindennap sérelmesbék levén ezen kihágások, s különösen megyénk térhelye levén már több ízben szurony általi vérontásnak, s beesület-gázlásoknak is, annál inkább pártoltatott, mert egyik főszolgabíránk most ismét egy új eseményről értesít, hol a' haza megtámadóra készített golyók békés polgár, még pedig az alkotvány véd-sánczain belül álló békés polgár élete eloltandására czéloztattak, ha az isteni gondviselés fölötté nem örködött vala. — Olvastattott Szathmármegye levele az ösmert néhai szathmári 12 pontot megtagadó, melly ugyan igyekezett megmutatni, miszerint nem édes atyja tagadá meg az örökségéből kirekesztett gyermeket, hanem idegen madár édes szülötte vala, de melly életre költetni nem birván idegen fészekbe lopá be, hogy így ennek is édes gyermekévé váljék, — mint a' mese talán a' kakukról mondja. De ezt nekünk elhinni teljes lehetlenség vala, még pedig épen azon egyszerű okból, mert maga az ezt mutogatni akaró barátságos levél is tetteleg ellenkezőt állít, azt mondván: hogy a' 12 pontot elvben elfogadta közgyűlésben nem vala erre az összes nemesség fölhiva, most pedig mikor eltöröltetett, szép számmal valának együtt. Igen ám, de nem e' tárgyban valának felszólítva, s nem mindnyájan valának jelen, csak szép számmal, ez utolsó tehát érvényesb az elsőnél nem vala. Sokan vészt látván alkotványunkra nézve a' közgyűlések illy osztályozásában, nemzeti vészt látván a' lélekvászarlásban, mellyel ilyen hazard játék üzetik, aggodalmukat kívánták szomszéd testvér Sz. megyének kijelenteni figyelmeztetni kívánák őt, testvéreileg a' vészre, melly polgári csendes és tiszta egüket fenyegeti az illy tények elkövetésénél. Azonban a' többség, minthogy egyik megye a' másik határozatát nem bírálhatja — ettől elállva csak tudomásul venni, s mint a' másik levelet a' küldöttségnek kiadatni rendelé. — Ezuttal elhatározottot egyszersmind, hogy a' küldöttség munkálatának országgyűlési utasítással alakításakor a' közgyűlésre a' tárgyak alispán által készitendő kivonatának közlésével szólíttassék föl a' nemesség s el nem fogadtatt az indítvány, hogy a' küldöttség munkálatának kinyomatandó példányai osztassanak szét, — mert mi csodálatos!!! ez mystificationnak keresztellett. Bennünk ezen határozat azon szomorú előhitet ébreszté föl, hogy t. n. Beregh vgye a' honi pénztár viselésében aligha még ezen országgyűlésen részesülni akarand és vigasztalásul csak azon kis remény marad fön, hogy szélső megyék levén mi, az ország testének szélső részei, a' szivben, vagy főben keletkező józan akarat csak későbbben hevítend föl bennünket, pedig más részről a' közvetlenül oldalunknál esett példa által is okulhatánk, hogy csak bizony tanácsosb több embert fogadni be a' sánczba, mint mennyi ostromlónak kün marad. — Még két tárgyat említem meg közgyűlési tanácskozásunknak, mielőtt igénytelen közleményemet berekeszteném; egyik az e. g. munkási püspök Popovics Bazil ő mélgának a' vegyes házasság tárgyában megyénkhez keresetlen tollal írott levele. Sokan sajnálkozának a' mlgon, ki feledve egy polgári hatóság állását, feledve saját ahozi viszonyát, feledve a' keresztyén vallás szelid oktatási modorát mint hitszónok, feledve hogy szavakból tettekből szokunk a' jellemre következtést huzni — mint ember — illyen szerkezetű levelet saját neve alatt kiadhata. Azonban maga a' szerénytelen egész levél udvariatlan kifejezésekkel bélélt tartalma sokkal sértőbb levén, mint hogy sajnálkozással e' megye beérheté vala, — ellene mint a' megye tekintetét sértő ellen ügyési kereset rendeltetett. — Másik tárgy vala egy szolgabírónak isteni káromlás miatti vádoltatása. — Nemtelen bosszu, és visszatorlás valának indítóokai, ez gerjesztette a' polgári beesület fölégetésére czélzott tüzet s a' tisztujtáskor keletkezett pártviszály raká rá az életben tartó anyagot. A' vád kettős vala. Első alól bírák átlátása szerint is kitisztulván, az irtózók pedig a' vádlástól visszalépvén, bár ő ártatlanságának öntudatában az első ellen elégtételt kérhete s bizonyosan nyerendett is vala; a' másik ellen pedig beadott, de föl nem olvasott védelme tisztán ártatlannak kiáltá; mindazáltal több tag békítő szellemen nyilatkozván, ő az elégtételköveteléstől elállva, a' béke a' közgyűlés előtt megtörtént. —

(Szabolcs megyei közgyűlés.) Nagy-Kálló, február 20dikán, Országos küldöttségben munkálkodó első alispánunk távollétében elnöklő másodalispánunk, folyó hó 14kén kezdetét vette évnegyedes közgyűlésünkön; honszerte tisztelt főispánunknak, a' testvér Erdély főkormányzójává lett kineveztetésén, — mint a' nagy hazafinak kitünő érdemei méltányoltatásán ömledező örömet tiszta érzetű kebel szülte öszinteséggel melegen rajzolván, indítványt tön a' tiszteltnek előléptetése fölötti örömünk nyilvánítása mellett, Zabolcs Rdei nevében személyes üdvöletet teendő küldöttségnek kinevezése iránt; miután azonban a' testvérhaza nyeresége, csak úgy s csak akkor engedné megyénknek a' tiszta öröm édeletét zavartalanul élvezni, ha azon nyereség Zabolcs veszteségét, s hön tisztelt főkormányzójától megválás keserű érzetét nem következteti, a' kinevezendő küldöttség által főispánunk Zabolcs kormánya megtartatása iránt megkéretni; s ő felségéhez a' megtarthatásért könyörgő feliratot, a' megye hő ragaszkodását tolmácsolót intéztetni indítvá-

*.) Jelen lelkületű új levelezőnket van szerenesén bemutatni Bereghül nagy érd. olvasóinknak. A' szerk.

nyozott. Kedves látvány volt a' mélyen tiszteltnek elvesztésén aggódó arcokon, a' csüggedező kebleken a' megtarthatás reménye létreidézte örömsugarát szemlélhetni, nem volt száj, de nem kétlem Zabolcs Rdei érzelmét fejezem ki, nem kebel, mely az indítvány meleg részvételi pártolásában az indítványzóval összhangzólag nem osztakozott, így az indítványnak határozattá alakulni egypilánat mive volt. De mi csoda? hiszen a' jogszerűséget szilárd jellemmel párosító kormányhoz mindnyájan örömet csatlakozunk; hogy békét's üdvét árasztó szelid igazgatása tovább is segítse élveznünk az egyetértés's korszerű haladás áldáshozó malasztit. — Olvastatott a' n. m. h. tanács körlevele, melyben ő felsége azon legkegy. akaratját, — miszerint a' törvények szentségét szemelött tartva alkotmányos hazánk törvényeit mind maga megtartani, mind legfőbb felügyeleti jogánál fogva mások által megtartatni kívánván, — annak kijelentésével tudatja, hogy minden törvényellenes vagy törvény-engedte korlátozaton kívül hozott's alkotott helyhatósági határozatot érvényteleneknek nyilatkoztat's azokat megsemmisíti. Bárha némelyek ezen körlevél tartalmát néma hallgatással, mint megyénket nem érdekelhetőt, mellőzni nem kívánták, azon nézetből, hogy illynemű feddő modorban szerkesztett körlevelek olly megyékhez, melyekre tartalma nem alkalmazható, ne intéztesse, felirást szorgalmaztak; azonban a' többség véleménye szellemében a' törvények szigorú megtartását's tartatását tárgyzó nyilatkozat — a' törvények szigorú megtartása's tartatása a' Rdek leghőbb ohajtása levén, — jegyzőkönyvileg méltányoltatni rendeltetett azon nyilváníttá mellett, hogy a' körlevélben érdeklött legkegy. akarat létesítését, azon kölcsönös bizalomból is, mely a' nem rég mult időkbéli feszült állás helyett ez időszakban a' nemzet és kormány közt biztos alapon nyugodni látszik, ő felsége atyáskodásától megnyerhetni a' nemzetnek biztos reménye van. A' körlevélnek a' törvényellenes határozatokat érvényteleneknek nyilatkozatkozó részét, mint megyénket nem érdeklött egyszerűn tudományul vették a' Rek. — A' nm. m. k. kincstár által némely megyénkbeli sócsempészek ellen hozott végrehajtás végett leküldött ítélet végrehajtása, — az illynemű büntettek feletti ítéltetés a' megye hatósága körébe tartozván — megtagadtatott. A' csempészkedést érdeklő vizsgálatok a' csempészkedőknek törvényszék-utoni megítélhetősök végett lekérteni rendeltettek. — Temesgye Rdei a' katonaság által gyakoroltatni szokott kihágásokat, a' közelebb mult év hanyatlásával Árvay nevű család tagjain elkövetett vérengzést's öldöklést fájdalmasan sorolván elő; egyszersmind azon gyűlöletnek, — melyet a' hazavédelem, személy's vagyonbeli bátorság biztosítására felállított néposztály illynemű merényei a' polgárok keblében nevelnek, — eredhető szomorú következményit eleven színekkel festvén: az illy féltelenségeket a' büntettek nagyságához aránytalanul alkalmaztatni szokott fenytékből következtetik, tudatván azt, hogy a' hasonló merények távoztatását eszközölködők ő felségéhez felirást intéztek, — értesítvén e' megyét arról is, hogy a' katonai büntettek fenytéke meghatározását országgyűlésileg előleg tárgyalatni határozták. Zabolcs Rdei hasontartalmu határozatot létesítve felírásukban a' temesi merény elkövetőjinek milly fenytékekkel lett megbüntetésökről magokat értesíttetni kérték. — Az idej szüktermés előidézte megyénk adózói között uralkodó általános élelmi szüktség feletti intézkedhetés nézetéből, az iránt, mely helyeken's adózóink közül kik a' nyomasztó szüksséggel küzdők? a' fősolgabírák által vizsgálat tétetni rendeltetett. A' tetemesb büntettek napi renden léte miatt a' rögtöni vérbíróság ideje meghosszabbítása iránt Nádor ő fensége megkérte. Biharnak az előfogatozói köteleztetés eltörlését közlő határozata véleményadás végett küldöttségre bizott. Tolnának az iker Magyarhon összekapcsoltatását pártolotni kértő levele, — a' Rdek ezen üdvös kívánat életbe léptetése iránti összhangzó buzgó ohajtásuk kísérése mellett, — az országgyűlési utasítással foglalkozó választmányhoz utasított tárgyalás végett. Zemplénynek a' borbevitelt tiltó's ez által, a' még csecesmői kort alig tulélni kezdő nemzeti ipart's kereskedést gátló határozata megszüntetése iránt, — miután Zabolcsnak annak megszüntetését szorgalmazó kétrendbeli megkereső levelei sikertelenül hangzottak el, — felírás tétetett. A' főadószedők az általok kezelt adó pénztára biztosításaul szolgáló javak összeírását bemutatván, azokra a' megalapított 12 ezer pengő ft. biztosítási összeg erejéig betáblázást tétetni rendeltetett, az aladószedők javaik összeírására pedig záros határidő úgy tüzetett ki, hogy elmulasztása esetén a' solgabírák rögtön teljesítsék A' fősolgabírák a' magtári biztosak naplójának a' kiszolgáltatott természetvényekről szóló nyugtatványok összehasonlításával évnegyedenkénti vizsgálatára utasítottak, egyszersmind a' magtári biztosok a' magtári természetvények biztosításaul 1,000 pfr. értékű vagyont mutatni's arra 1,000 pft erejéig betáblázást tétetni köteleztettek. A' megyében számos nemesség lakta helyeken felállított hadnagyi székek melly karbani létének megvizsgálása a' főszbíráknak's tisztú ügyészeknek kötelességökbé tétetett. Kau'say m. k.

Nürnbergi hírek szerint előbbi értesítésünket hg. Eszterházy Pál megindulásáról oda kell módosítanunk, miszerint a' hg folyvásti betegeskedése következtében kényszerüle utját Nürnbergből vissza Bécs felé fordítani.

A' cs. kir. szabadtékos rév-komáromi biztosító-társaság 1842 febr. 8ki közgyűléséhez az igazgatóság által beadott számadásból kiderült, hogy 800 részvényei alaplökéje 500. ftjával 400 ezer vftot; segédlökéje 50 v. ftjával 40 ezer vftot; tartaléklökéje 24 ftjával 19,200 vftot; a' kereskedési pangás miatt csupán 1,212,238 vfr. 55 krnyi érték-biztosítás díjaibólú jövedelme 9142. fr. 49 1/2 krt; kamatokbólú bevételei 4991 fr. 57 1/2 krt; összesen 473,334 vfr. 47 krt tevén; ezen összesen a' pénztárban szokott módon kimutatott. A' felebbi jövedelemből az alaplökék száztól 5tös kamatai kifizetésére, ugy mindennemű költségekre 5088 vft. 40 kr. lerovatván, a' fenmaradt összszegből 1 részvényre 11 vfr.'s 18 kr jutott osztálékképen; miből 1 fr. a' tartaléklökéhez, annak 25 vft-ra leendő kiegészítéséül esatoltatott, 10 fr.'s 18 kr. pedig részvényenkint kiosztatni határozatott. Jóllehet a' 3. évre együttmaradás szabott ideje most ugyan kitelt, jóllehet a' mult évi pangó kereskedés miatt, a' jövedelem is csekély volt, 's jóllehet ezen egyesületnek még 4 versenytársal kell

küzdenie; még is olly jótékony érzelmek's olly elszánt szilárdság jellemzi azt jelenleg, hogy önhasznára nem figyelve, mind a' biztosító-díjak lejjebb szállításában, mind biztosításának a' Maros vizére és 40 ezer vftnál nagyobb summára kijebb terjesztésében egyedül a' biztosító-felek érdekeit tartá szeméi előtt: még is illy elvek megállapítása után is, — a' rendkívüli eseteket kivéve, — alig voltak, kik részvényeikről lemondottak volna; ellenben új részvényvállalók, kiváltképen a' megyebeli főurak közül számosan jelenték magokat. Az igazgatóság ezelőtti személyzete szokott szavazat szerint ujjolag közakarattal megválasztott. Biztosíthatni Komáromban, az igazgatóságon, és Győrött társasági számvivő Nagy István uron kívül, következő ügyvivőkknél: Pesten fűszerárus Amtmann Ferencz, Baján szerárus Fazekas Ferencz, Bezdányban helység jegyzője Kovács József, Uj-Verbáson helység jegyzője Mokri János, Palánkán helység jegyzője Brecka István, Uj-vidéken fűszerárus Thill Antal, Pancsován kereskedő Schiwkovicz Gábor, Szegeden Krebs Mihály vasárus, Török-Becsén Brunner Lőrincz vasárus és Temesvárott Feldinger Gottfried János vasárus uraknál. Közli az igazgatóság.

(Erdélyi országgyűlés.) Olvastaték Szászvárosszék nyilatkozata, miszerint országgyűlési követeit Lészai Antalt és Loréni Józsefet, mint kik a' magyar nyelv ügyében utasítványukat áthágták és így bennök többé bizalmokat nem helyeztethetik, visszahíván, helyökbé Keserü Sándort és elnöki segéd Wagner Fridriket olly utasítással választották meg, miszerint az országgyűlésen sietőleg megjelenvén, az előbbi követei nyilatkozatát ünnepelesen vonják vissza, 's iktassák jegyzőkönyvbe, hogy azt nézetöknök nem ismerik, hanem a' többi szász követ ellenvéleményét a' ns. szász nemzet érdekéből és alkotványából kiindulva Szászvárosszék is pártolja. Erre a' RR. azt határozta, hogy mindenik törvényhatóság csak országgyűlési képviselőji által nyilatkozthatván akaratját, illy külön irás mellett a' tárgy bevégzése után nyilvánítt szöveg el nem fogadható, különben az országgyűlés határozatai ingattaggá válnának, mindig föl lehetvén azokat idő után is eleveníteni és változtatni. Olvastatott ezután Szászvárosszék visszahívott követe Lészai Antal nyilatkozata, melyben megfeti, hogy küldöji benne központosult bizodalmanak megfelelőleg utasítványa pontjait igyekezett híven teljesíteni, jelesen a' szász nemzeti gyűléseket szorgalmasan járta; továbbá mivel utasítványa azt tartja, hogy nemcsak Szászvárosszéknek, hanem egyszersmind az egész szász nemzetnek képviselőji levén, igyekezzenek a' szász követekek egyetértőleg határozatot tenni, mennyiben azok törvényhatóságuk különös utasításával nem ellenkeznek, ezen pontra nézve bizonyosságul hja a' KK. és RRket, hogy a' ns. szász nemzet követei közhatározatát mindenben pártolta, csupán a' magyar nyelv ügyében különbözött, de erre nézve különös utasítása volt, mely azt rendelé, hogy e' részben tartsák magokat a' szász követekek az 1837-ki országgyűlésen e' tárgyban tett nyilatkozataikhoz, ekkor pedig a' szász követei, nevezetesen ns. Szebenzék követe, épen az általa kijelentett értelemben nyilatkozott, minek bizonyosságul mind azon szász követei, mind önnyilatkozatát hiteles jegyzőkönyvi kivonatban kiadatni kérte. De azért nem távozott el utasítványától, mert a' ns. szász nemzet több követei sem nyilatkoztak e' tárgyban egyértelműleg's a' törvényeket német nyelven is hozatni csupán Szebenzék követei javaslák, kiket a' ns. szász nemzet nem minden követei pártoltak, nevezeteseu Besztercze vidéke követe nem terjeszté ki ennyire javaslatát. A' KK. és RR. az irt követ kénytelen eltávozását érzékenyül vevén, meghatározták, hogy a' mi jegyzőkönyvi kivonatokra szüksege lesz, hitelesítve adassanak ki neki. Febr. 15. 16. és 17kei országos ülésekben tárgyalatott és bevégzetett a' visszacsatolt részek iránt jött kir. leirat. Ezen tárgy iránti nézetek következőkben központosultak: a' KK. és RR. alkotványos létöket enyészettel fenyegető sérelemnek tekintik, hogy honunk ezen nevezetes része, mely akár törvényes, akár diplomatikai szempontból tekintve hazánktól elszakasztható nem vala, épen honunk meghallgatása nélkül szakaszatott el, 's az 1837-ik évi gyűlésről felterjesztett's fontos okokkal támogatott e' tárgy felírata ő felsége mind azon ok emellözésével csak annyit méltóztatott válaszolni, hogy miután a' RR. teendőjököt elmulatták, ő felsége a' visszacsatolás végbehajtására rendelkezést tett. A' febr. 17kei ülésben Szászvárosszék újonnan választott követei bemutatván küldöik megbízólevelét, magokat a' KK. és RR. szívésségébe ajánlották, a' közjóba munkás részvétöket igérvén, mire „éljen“ kiáltással fogadtattak. E.H.

Igazítás: Előbbi számunkban a' kinevezések közt Beniczky Lajos helyett, olv. Beniczky Ágoston volt alispánt

Spanyolország.

(Készületek a' szándéklott zendületi merény ellen.) A' kormány ellen, mint látszik, nemcsak Parisban készül valami elhatározó csapás, hanem Portugália is ápolgatni kezdi az elégületleneket, kik közül többeket már hadiszolgálatra alkalmazott. Cabrera mindazáltal csakugyan nem akar részesülni ez újabb mozgalomban, kivéve, ha Izabella királyné don Carlos valamelyik fiát férjül fogadná el. Egyébíránt a' kormány igen tetemes haderőt készült kifejteni, hogy a' támadható zendülésnek illően felelhessen meg. —

Anglia.

(Khina felé ismét 15 hadihajó vitorlázott. Elegy.) A' khinai hajóhad megerősítésére legújában ismét 15 hadihajó kapott parancsot rögtön Khinába vitorlázásra, melyek nagyobb része el is hagyta már a' portsmouthi kikötőt, 's ezek közt különösen: 1 sorhajó 74 álgyuval, 4 fregát 26—50 álgyuval's 6 dereglye 16—20 álgyuval. Az egész hajócsapat összesen 334 álgyut visz fődözetén. — A' gabonatörvény elleni társulatnak 583 tagja tartózkodik jelenleg Londonban, 's ezek között 115 pap, jelesül: 47 független, 28 anabaptista, 1 római katolikus, 1 unitárius, 1 inghamita, és számos olyan, kiknek felekezeti is alig ismerik. E' tarka sereg közül természetesen mindegyik azt hiszi, hogy ő öröklé atya valódi gyürüjét Peel indítványát e' gyülekezet egyhangulag a' nép kigúnyolásának bélyegzi, 's egyszersmind

tanujelül hozza ezt föl arra, hogy a főnemesség csupán önző politikájához ragaszkodik, és érzéketlenül tekint a szegényebb néposztályok iszonyu szenvedéseire. A londoni kereskedőség általjában megnyugszik Peel indítványában; de Liverpoolban a whigek és toryk egyenlőn zúgnak ellene. — A parlamentben a gyarmatok vámrendszerének javítása forog szőnyegen. —

(További hírek az angolok nyomtatásáról.) A francia lapok nem titkolhatják el kárörömüket az Afghanistanból érkező hírek fölött, sőt a Jour. des Débats jogosítottnak is vallaná magát erre, ha, ugymond, lord Palmerston egykori beszédére akarna visszaemlékezni; tartózkodik azonban minden feszengetés-jóslástól, 's egyelőre csak az eseményekről híreket következőleg foglalja össze. Oct. 29kén irt Macnaghten Vilmos Kabulból, akkor még minden nyugton volt, 's ő nov. 3dikán Bombayba szándékozik kormányzóhiatalát átvenni. Akkor az angol sereg, Sudsa sah 10—12 ezer emberével együtt, 36 ezer főből állott. Ezen sereg több helyet szálla meg: Kwettában 3 ezer ember üte táborát, 's ámbár a szomszéd népekkel sok csatát kelle küzdeniök, a Sinden szállásozó angolokkal mégis megtarták az összeköttetést. Kandahar, majd 100 ezer lakost számláló várost 7 ezer ember szálla meg Nott tábornok alatt. Ez ellen fölkel a hegyi lakosok egyik főnöke, Akbar khán, hanem leverett 's Nott biztosítva levén, 2 ezer embert Girisk felé küldött az ottani hegylakosokat féken tartani, kelet felé azonban Kabullal megszakadt összeköttetése, mert a közlekedést a fölzendült népek és a hófúvatagok akadályozák, 's Nott segédül Kabulba küldött csapatja kénytelen vala Taziból visszatérni. Csarikarban, Kabultól éjszakra, ezer főnyi szállítvány támadtaték meg 's egészen megtörtetett; leghevesb volt azonban a csata a fővárosban Kabulban, melly nov. 2án Burnes tábornok meggyilkolásával kezdődék 's 17 napig tartott. Az angol sereg, 6 ezer ember 's 22 álgú, Elphinstone tábornok alatt két osztályban állott, egyik a királyi várt foglalá el, másik pedig a város nyugati részét. Mi történt ezen 17 nap alatt, arról igen különböző hírek szárnyalnak, egy részről állítják, mikép az angolok a várost hamuvá égették, 's Macnaghten az ellenséggel alkuba ereszkedvén a hatalmas Ghildzi néptörzsököt részére kötö le; másrészt ellenben azt hirdelik, hogy a harc folyvást tart 's az angolok élelmi-szerekben megfogyatkoztak. Nem volt kedvezőbb az angolok szerencséje Dzsellalabádban sem, hova Sale tábornok 3 ezreddel szüntelen harczok közt vergődék; mikben sergetemesen leolvadt, a megmaradtak pedig jobbadán sérülten 's betegen, minden élelmiszer nélkül, egy omladozó várba vonultak, hol ostromoltattak 's hol, hogy ihassanak, kutat kelle ásniok. Közelebb az Indushoz Ali-Mesidben 4—6 száz ember állapodék meg egy elszigetelt hegyfokon, hova minden csep vizet, harczolva a völgyben, kelle felhordaniok. Végre Pesaverben ezer vitéz várta a tavaszt, hogy Afghanistanba csaphasson, midőn társai szomorú sorsáról értesült. Sind 's Beludzisztánban még minden nyugton volt, a népet mintegy 8 ezer ember tartá féken. A lázadás oka onnan magyarázható, hogy Zeman sah, fia Sudsa sah testvérének, a néptől királynak kiáltaték ki, sőt az angol védenzet, Sudsa sahot is gyanúsítják az ellenséggel egyetértésről. Az angolok löszerekkel, úgy látszik, jól vannak ellátva, hanem új veszéllyel fenyegeti őket Heratból Yar Mohammed, Kamran sah vezére, vészterhes készülleteivel.

(Anglia helyzete az északamerikai egyesült szabad tartományok ellenében.) London, febr. 18kán: „Az északamerikai egyesült szabad tartományok ellenében mindinkább komolyabb válik Anglia helyzete, 's a londoni kormány maga sem reményli, hogy Ashburtonküldetése üdvös következményű legyen, és azért lapjait az amerikaiak gyöngesége ellen beszélte; mi azonban nem a legszerencsésb taktika, mert egy részről az angolokat harczra tüzeli, más részről pedig az amerikaiakat még inkább elkészeríti Anglia ellen. Pedig kitagadhatná, hogy e' háboru nemcsak Angliára, hanem a világ nagyobb részére is vészt áraszthatna. Egyébiránt egyik résznek sincs igaza; Amerikának büne az, hogy a rabszolgaság mellett vinak, Angliáé ellenben az, hogy épen ollyasmit követel Amerikától, mit a „Creole“ ügyében maga sem tartott meg. Angol törvény szerint az angol soha nem szünik meg angollenni, akármely részében települ is meg a világnak, és ezen törvényénél fogva jogot igényel Anglia mind azon matrózokra is, kiket amerikai hajókon talál. Erre már most nem szólhatnak é teljes joggal így az amerikaiak: „Az amerikai törvény a rabszolgaságot szentesíti, 's ti azt mondjátok (t. i. az angolok), jól van, legyen, de ám angol földön nem kötelez bennünket e' törvény, mi pedig, így szólnak: angol törvény örökre Angliához lánczolja az angol alattvalót: jól van, legyen, de bezzeg amerikai hajókon ahoz nekünk semmi közünk.“ A jogszerűség tehát mind a két részen legalább is igen kétes, és végre egyik félnek sincs igaza, minél fogva igen kívánatos, hogy valamely európai nagy hatalom döntené el a vitályos kérdéseket. Anglia nem igen o-

hajt háborút, és örömet marad békében, mihelyt azt bücsülettel teheti, az amerikaiak ellenben ohajtják a harczot, ámbár szinte csak kényszerítette, mivel napról napra szűkebb korlátok közé szorul politikai tekintélyök. Amerika harczvágyát leginkább Franciaország szállárd állása hűthetné meg; ha pedig Franciaország ezt tenni nem akarná, a mi igen is valószínű, akkor a többi három nagy hatalomnak Franciaország ellen kellene összeállani, a mi Amerikára is kívánt hatást fogna gyakorlani. Ha azonban csakugyan háborura kerülne a dolog, akkor az európai nagyhatalmak biztossága kívánja, hogy elvharczozza ne fajuljon, hanem minélelőbb véget érjen, a mi könnyen esz-közölhető, mert csak azt kell eszközölni, hogy az első csata után, mellyben mindenesetre az angolok fognak győzni, olly békepontokat ajánljon Anglia miket bücsület-csonkulás nélkül fogadhat el Anglia.

Franciaország.

(Uj hadi mozgalmak Algirban. Elegy.) Paris, febr. 23kán: „Telegrafr sürgöny szerint Fransa erősítvényt, Tlemsan közelében, febr. 9kén halomra lödözék a francziák. Az arabok 15 álgút hagytak el, 's e' győzelem következtében 4 benszülött néptörzs hódot meg a francia hatalomnak. Abdalkader a marokkói birtokba vonult. — Tinnau, Soult tábornagy segéde, 8 nap óta Bourgesban tartózkodik, mint mondják alkudozás végett don Carlos egyik fiának házassága iránt Izabella spanyol királynéval, melly tervet minden áron végre akarja hajtani a tuillierai udvar.“

Poroszország.

(Lengyel-orosz viszonyok.) A königsbergi hirlap egy cikket közöl azon állítások megczafolásul, miszerint Poroszországban a szabadabb sajtó nyomai még sehol sem látszanak. A cikk az éjszaki óriás elleni védelemről szól. Szerinte nem elég csupán a várak erősségeiben keresni a biztosítékot, Poroszország kezeiben ezeknél még sokkal hatályosabb eszköz van. Az ember nem gondolná, mennyit nyert Anglia a rabszolgafelszabadítás által. Ez ugyan az angoloknak roppant költségökbe került, de ők tudták az olly emberiséges tett mellett önhasznukat is keresni. Angliának olly gyarmatokban, hol még a rablánczok csörögnek, mindenütt győzhetlen bástyái vannak; egy ezred szabad szerecsen olly rémeszköz, millyenre az egyesült státusok nem tarthatnak számot. Épen illy kedvező helyzetbe, ugymond, tenni magunkat szláv szomszédunk irányában, egészen hatalmunkban áll. Az orosz ukázok, mikkel óriás szomszédunk a lengyeleket oroszokká törekszik verni, olly fegyverek, melyek elfogadására csak kezeinket kell fölnyitnunk. Ne feledjék honfaink, mikép a poseni lengyelekkel legbensőbb összeforradásunk legerősb védőfalunk lenne az éjszaki kolossz iránt legjelebb nyomulása ellen. Igyekezünk tehát lengyelink nemzetiségét teljes erőkből előmozdítani 's nemzetiségök érdekeit a miéinkkel összeforrasztani.

Törökország.

(Stratford Canning Konstantinápolyban. Elegy.) Alig érkezett meg Stratford Canning angol követ jan. 21én Konstantinápolyba, máris kedvetlenség támadt a török hatóságokkal. Canning t. i. kívánta volna, hogy a török álgúk megköszöntsék az angol gőzhajó lobogóját, mi azonban nem történt. Kivánatát azzal támogatá, hogy az angol álgúk Doverben mindig az idegen követek lobogóit köszöntik meg előbb. Ezenkül nem tetszett még a jövevénynek a számára rendelt lak butorzata is, 's visszatért hajójára, 's csak akkor foglalta el lakhelyét, midőn az már kívánata szerint volt rendezve. — Canning a görög kérdéseket következőleg egyenlítő ki Athenében: a porta kevésbé érdekes kívánatinak kész a görög kormány engedni, a kereskedési ügyben Maurokordatos igen tág meghatalmazást kap új szerződés-kötésre; a követelt török javakért pedig Görögország egy millió drachmát fizetend a portának kárpótlásul. Mivel azonban jelenleg a görög pénzügy ezt nem teljesítheti, kész Canning a portának a még hátralevő 31 ezer font sterlinget felajánlani, mivel még ez Angliának a szyriai táborozásért tartozik. A szultán elibe jan. 27én lépett először Canning 'sa' nagyrú személye iránt igen hízegőleg nyilatkozik, szinte meglepetvén az ő méltóságos tekintetét. A syriai ügyek nyugtalanítják az idegen képviselőket, mivel a porta oda még katonai kormányzót is nevezett a polgárin kívül, hol eddig mindig keresztény emirek kormányoztak. Izzet nagyvezér elmozdítását a serailban már elhatározottnak hirdelik, 's követőjének Chosrevet vagy Tahirt hirdetik.

Görögország.

Maurokordatos a magas portához rendkívüli követnek neveztetvén ki, jelenleg a ministerekkel, kivált a külügyivel tanakszik, nem sokára rendeltetése helyére menendő. A minsterség egyébiránt a költségvetéssel foglalkodik. A török határszélen 4—5 ezernyi sereg vonula össze, 's mondják: a porta, melly eddig olly fenhangon beszéle, most már inkább önvédelem mint megtámadásra fordítja gondját. A görög bank, munkálatai megkezdését febr. 3ára hirdeté.

É R T E S I T Ó.

Váltó-törvényeséki idézés.

1) 722. 1842. Gerhard B.-nek tartózkodása nem tudatván, nekie, mint Stoffela és Dószeghy által ellene 443 pft 45 pkr. iránt támasztott váltóperbeli panaszlottnak, a V. T. II, r. 214. §a rendeletinél fogva, ezen váltótörvényeséki előtti megjelenésére folyó 1842. évi aprilis hónap 6dik napja reggeli 9 órája ollykép tüzetik ki határnapul, hogy ha a nevezett bepanaszlott alperes ezen idézés következtében alküztözött határnapra személyesen vagy ügyviselője a tal meg nem jelenne, a váltótörvényeséki nekie a hivatkozott törvényszakaszhoz képest gondnokot rendelend. Kelt Pesten a kir. e. b. váltótörvényeséki nek 1842. évi febr. 17ik napján tartatott üléséből. 3)

Hirdetvény.

1) A' nmu kir. udv. kamara diósgyőri, és tokaji uradalmi részéről ezennel közhírré tétetik: hogy a' diósgyőri kir. kor. uradalom részéről Miskolczon f. 1842. esztendei julius 4én. a' tokaji uradalom részéről pedig Tarcalon ugyan folyó e. julius 7kén tartandó árverések utján következő haszonvételek lesznek 1842ik nov. 15o napjától haszonbérbe adandók, úgymint:
A' diósgyőri koronai uradalom részéről:
1) A' miskolczi serház, a' serház épületben gyakorlandó ser- és pálinka-méréssel.
2) A' diósgyőri, és felsőgyőri kisebb koresmáltatás.

3) A' diósgyőri fürdő az ahoz kapcsolt borméresi joggal.
4) Mezőkövesden a' nagy vendégfogadó.
5) Ugyanott a' kisebb koresmáltatás.
6) A' mezőkövesdi vásárok haszonvétele.
7) Parasznyán a' koresma és mézszárszék joga.
8) A' sajo-petri kores. és mézszárszék haszonvétele.
9) Csabán 17 hold kukoricza-föld, 's végre
10) Ugyanott az uradalmi pálinkaház.
A' tokaji kir. uradalom részéről:
1) A' kis tokaji mézszárszék szalonna-árulás joga, réttel együtt.
2) A' tokaji, rakamazi, és timári határookban gyakorlandó halászat.

- 3) Tarczalón a „fekete Sas” nevű vendégfogadó
- 4) Ugyanott a Csukaház nevű kocsma.
- 5) Ugyanott az oskola-épület alatt levő négy bolt hasznvétele.
- 6) Rakomazon az urasági majorkert használata.
- 7) Ugyanott a kerti szőlőkiből az uradalmat illelő 7ed dézma vétele.

Melly feljebb kitűzött határnapokra az árverésben részt venni kívánók elegendő bánatpénzzel ellátva azon megjegyzéssel hivatalosak, hogy az árverés berekesztése után teendő ajánlatok el nem fogadtatnak. — Egyébiránt az árverési föltételek Diósgyőrben a kormányzó, Tarczalón pedig a tisztartói hivataloknál előlegesen is megtekinthetnek. 3)

2) Árveréstől elállás.

A' temesi kir. kincstári igazgatóság részéről febr. 1-jén közhírré tett azon hirdetés, miszerint az aradmutinai kir. kincstári uradalomhoz tartozó Kunágota pusztá 6dik osztálya, hasznbérletére iránt, folyó évi mart. 7kén Ó-Aradon árverés lesz tartandó, ugyanazon kir. kincstári igazgatóság nevében ezennel viszszavonatik. — Kelt Temesvárott febr. 7kén 1842. 2)

2) CSÖD. A' felsőbányai kir. nagybányánál a' 432 ft. évenkénti fizetéssel és szabad szállással összekötött főhutmányosi hivatal megürült.

Az e' hivatalt elnyerni kívánók, illető szabályszerű esedezőleveleiket az itteni k. főhivatal's kerületi bányatörvényszéknél 1842 mart. 17. beadni kötelesek.

E' hivatalra lényegesen megkivántatnak: a' bányászati és bányacollegiumi tudományoknak elsőbbségű elvégzése, a' bányamérésben 's bányászásban szerzett gyakorlati és elméleti ismeretek, számadásbani jártasság 's az országos nyelveknek tudása. — Nagybánya, jan. 24én 1842. A' kir. felügyelő főhivatal 's kerül. bányatörvényszék részéről. 3)

Hirdetvény.

2) A' nm. m. k. udvari kamarának rendeleténél fogva ezennel közhírré adatik, hogy a' pesti kir. főshivatalnál

2) Eladó Szederfák.

1842. tavaszkor Soprony vármegyében Nagy-Czenken Széchenyi István gróf jószágán, több százezernyi számban.

	Százanként		Egyenként	
	fr.	kr.	fr.	kr.
Morus alba oltott lombardiai				
1 éves	12	—	—	8
2 —	18	—	—	12
3 —	24	—	—	16
4 —	32	—	—	24
Morus alba oltott calabriai új igen becses faj				
1 éves	24	—	—	16
2 —	36	—	—	26
Morus alba nem oltott				
1 éves	1	30	—	1
2 —	3	—	—	2
3 —	5	—	—	4
Morus moretti vagy chinensis				
1 éves	3	—	—	2
2 —	6	—	—	4
3 —	18	—	—	12
4 —	30	—	—	22
Morus multicaulis vagy philippina				
Dugványvessző	3	—	—	2
1 éves	6	—	—	4
2 —	12	—	—	8
3 —	24	—	—	16
4 —	40	—	—	30
5 —	60	—	—	45
6 —	80	—	—	1

Magva a' Morus alba-nak:
1 font 8 forint ezüst pénzben
1 lat 18 kr.

A' venni kívánók kéretnek, jó eleve méltóztatnának tudósítást adni alul kijelelt helyre; folyó mart. elejétől kezdve pedig a' fácskákat elvitethetik. A' fizetés a' fak kiszolgáltatásakor követeltetik. Nagy-Czenken 1842. *Tisztartói hivatal.* 2)

2) Fogorvoslás.

Alulírott tisztelettel jelenti, miszerint jelenleg **Parisban tartózkodó fia** közbenjárulta által számos legujabb mintájú **szép ásványfogat** kapott különböző színfokozatban, mellyek sajátosságos készületeknél fogva minden eddigi ilyenmü fogaktól igen kedvező 's lényegileg különböznek, és azonkívül még sokkal tartósabbak is. El van alulirt továbbá látva mindennemü **angol és amerikai zománcfogakkal** olly nagy mennyiségben, hogy minden kívánatnak tökéletesen megfelelhessen. **Turnovszky Bernát**, fogásmester, Pesten dorottyautezai Vogel házban, 2dik emeleten. 2)

a' sóhordási bérré nézve a' esőkentő árverés három egymásután következő évre u. m. 1842, 1843. és 1844. az áránálások lepecsételt levelekben nyilványítása által fog véghez menni. — A' lepecsételt leveleket beadhatni a' kr. főshivatalnál egész mártius 7én déli 12 óráig. Innen a' magas udv. helyhatóságához lesznek kinyitással 's véghatározással felküldendők.

Kikiáltási árul szolgáló sóhordási bérek ez árverésnél jelenleg következők:

- 1) az 1ső és 2ik számú sókamartól minden mázsaért a' hajókig $\frac{5}{8}$ kr. p. p.
- 2) 3. és 4. számú dto dto $\frac{6}{8}$ p. p.
- 3) 5. 6 dto dto ojo $\frac{7}{8}$ p. p.
- 4) A' transito-szállításoknál ha a' só egy hajóból másikkba átvitetik nem tördelt 's apró só mázsjától a' béresökentési árverésül $\frac{5}{8}$ p. p. számittatik.
- 5) A' sóhordóknak a' sóraktári udvarból aláhen gergetéseért minden hordótól 3 p. kr.
- 6) A' sónak a' hajóból a' kamrába hordásaért, és a' sóhordóknak kigördítéseért, hozzáértve a' magulirozást, mázsjától 1 p. kr.

Minden bérleni szándékozó, ár-ajánlasi levéllel, mellyben minden pont külön érintessék, 's huszonöt pengő forint bánatpénzzel, melly a' nem-bérlendőknek visszaadni fog, legyen ellátva. A' bérlendő pedig a' rendszeresített 150 forintos biztositékot hozzá számítva azonban a' visszatartóztatott 25 p. f. bánatpénzt is, letenni köteles. A' pesti kir. Főshivatal által. 2)

3) Aszabor-eladás.

A' nm. m. kir. udv. kamara tokaji kir. kamrai uradalmá részéről ezennel közre tétetik: hogy folyó évi majus 3án Tolesván a' kamrai számtartóság épületében tartandó közárverésen 1830. és 1834 termésü több átalag aszuszó borok készpénz fizetés mellett el fognak adatni, melly árverésre a' venni kívánók ezennel illően hivatalosak. 3)

2) HASZONBÉRLETEK. A' nm. kir. udv. kamara rendeletéből közhírré tétetik, hogy nemes Nyitra megyében kebelezt Lipoldvárbán (Leopoldstadt) e' f.

évi martius 14én az ottani várigazgatóság hivatalában tartandó nyilvános árverés után e' következő hasznvételek fognak a' többet ígérőknek három egymásután f. e. majus 1jtől számittandó évekre hasznbérbe adatni.

- 1) Az ottani vendégfogadó mindenféle italok szabad mérésével.
- 2) Az ugynevezett kisebb kocsma, mellyhez a' főnemlített megye árszabása szerinti hus-kimérési jog járul.
- 3) Végre egy ugyanesak a' mondott várban levő szatócsbolt.

Bérleni kívánók tehát a' szükséges bánatpénzzel ellátva, melly a' nagykorcsmánál 60 pfttra, a' kisebb korcsmánál 36 p. ftra, a' fenemlített helyre olly hozzáttétellel hivatalosak, hogy a' legtöbbet ígérő, az egy évi bérlési sommával felérő biztositványi összeget (cautio) vagy készpénzben, vagy statuskötelezvényekben leendő köteles az illető helyre befizetni.

A' szerződés egyéb pontja a' lipoldvári igazgatóság hivatalban, vagy a' szeredi kir. sóhivatalnál megolvashatók.

Zsidók ezen árverésben részt nem vehetnek. 3)

2) Fris vetemény-magvak

- mint:
- „ lucernai lohermagvak,
 - „ vörös stájer
 - „ hollandi fehérlohermagvak
 - „ francia perje-fümag (Raigrass)
 - „ morva bükk-magvak
 - „ spanyol lohermagvak

jutányos áron kaphatók Halbauer Ján. G. polgári nagykereskedőnél, Pesten, a' király-utezai Majthényi-ház 572 sz. a. 12)

Kész misemondó-ruhák

Hirsch Ferencz selyem- 's divatárus

3) *boltjában* legjutalmasb áron kaphatók; továbbá: selyem, arany és ezüs himzetü gyönyörű nehéz templom-szővetek díszítvényekre, damasz-k-szővetek zász lókra, 's egészen nehéz violaszín 's vörös Gros-de-Naples és óvszalagok — Pesten a' váczutezében „A' SZARVASHOZ”, hol mindenféle megbízatus is elfogadtatik mindennemü templomi díszítvényre, menyezetre, püspöksüvegre, vetlumra, albára, szemfödélre, ostyazaeskóra st. eff. jutalmas és gyors szolgálattal mellett. 4)

1) *Engenberger* és fia, *Heckenast* és minden könyvárosnál megszerezhető: **„Nézetek a' magyarnemzet miveltési 's technikai kifejlése tárgyában.”** Irta J. o. János. 1841. Kötve 2 f. p. 2)

Finom sálkendők, $\frac{2}{3}$ rőf nagyságúak, legfinomabb minőségűek, és legujabb mintájauk nagy mennyiségben kaphatók rendkívül jutalmas gyári áron 38—80 váltó forinton, valamint *rumburgi* és *Craaygoolok* is meg határozott gyáriáron Pesten Liedemann Fer. B. boltjában, a' szép magyarneműnél.

1) **HASZONBÉRHIRDETÉS.** Pestmegyében a' Tiszánál egy nagyobb kiterjedésü, 's több határban fekvő rész-birtok épületekkel, jobbágyokkal, kir. hasznvételekkel, gazdasági eszközökkel, és nagyobb mennyiségü fuudus instructussal hat esztendőre hasznbérbe adatik. A' feltételekről bővebb értesítést nyerhetni személyesen Pesten Kozicz Sándor táblai ügyvédnél az ország uton 2dik sz. a. Vigyázó házban 3)

1) **Értékükben megbukott báró Eötvös Ignác** ur és neje báró Lilién Anna asszony ó excellentiájok esődi tömegűkhöz tartozó alábbjegyzett fekvő birtokok a' hitelezők rendelkezéséből helyszínén az alább kitétt napokou tartandó árverés után hihetően a' gazdaság

viteléhez szükséges fundus instructussal három egymás után következő évre (ha a' esődper addig le nem folya, továbbra is meghosszabbítandólag) hasznbérbe adandók, jelesen;

1ör 1842 mart. hónap 21ik napján tts Borsodmegyében Tisza-Tarjány m. város, melly 9292 kiterjedésü hold's a' helyben lakos 's Czeglédi 's Molnár nemzetségi örökösök által birt 1 $\frac{1}{2}$ nemesi telken kívül egészen a' tömeget illeti.

2or 1842 mart. hónap 23ik napján Borsodmegyei Sály helységben levő 's a' helység egy harmadát tevő birtokrész.

Ugy szinte annak szomszédjában fekvő Geszt helységben levő 's a' helység egy hatod részét tevő birtok, melly gazdálkodási tekintetben Sálytól el nem választható levén, hasznbéri árverés alá együtt terjesztendő. —

Mindezekről bővebb világositást nyerhetai Miskolczon ideiglenes tömeggondnok Bük Zsigmondnál — Pesten szénpiacon Wodianer házban a' két Törökhöz első emeletben Jelent Agoston táblai ügyvédnél — Pakson Tolna megyei főszolgabíró Daróczy Jánosnál — Bodrogkereszturban Inczedy József táblabírónál — Nagy-Kállóban Ferenczy Alajos hités ügyvédnél. Kelt Miskolczon febr. 27dik napján 1842. 2)

Ujvidéki házeladás.

2) T. Retski László urnak, ts Borsod megyében kebelezt Andornak helysége határában fekvő száz husz kapás szőleje, ahoz tartozó alkalmas borház, pincze, ebbe fektetett 150 akó 1841ik évi jó fajta veres borokkal, több rendbeli szüretelő-edények 's készületekkel együtt, szabad kézből eladandók, — a' venni szándékozók, mondott eladás körülményeiről Egerben alulírott nál magoknak bővebb ösmeretet sserezhetnek. Csiky Sándor. 3)

2) Ujvidék szab. kir. városban az ugynevezett Illits vagy Kiss féle 50sz ház az uri utczában, jelenleg 7 választóhoz czimzett vendégfogadó 1842 mart. 20kán a' hely színén tartandó árverés után délután 3 órakor, a' törvények értelmében másodsor fog a' legtöbbet ígérőknek eladatni. Ujvidék, febr. 19én 1842. Greguss Károly, helyettes kapitány és végrehajtó. 3)